

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Mezőgazdasági Genetikai Erőforrások Igazgatósága
Vetőmagfelügyeleti Szakterület

VIZSGAREND
2.2 kiadás

Budapest, 2019. július 10.
Visszavonásig érvényes

Zsigmond Richárd
igazgató

TARTALOM

Bevezetés

1. Szántóföldi ellenőrzés

2. Mintavétel

Bevezetés

A NÉBIH Mezőgazdasági Genetikai Erőforrások Igazgatóság a Vetőmag Törvényben kijelölt szervezet, amely a vetőmag ágazat részére elismert szakmai oktatásokat és a jogszabály által elismert szakmai vizsgákat szervez szántóföldi ellenőrzés, mintavétel és laboratóriumi vetőmagvizsgálatok témakörben mind saját szakemberei mind az ágazatban dolgozók részére.

Az eredményes vizsgákról kiállított bizonyítványok a hivatalos illetve a saját jogon, átruházott jogkörben végzett tevékenységek feltétele, melyről a NÉBIH MGEI nyilvántartást vezet.

A kiadott vizsga bizonyítványok meghatározott időre adnak a tevékenységre felhatalmazást. A vizsgák lejárta után a megújításra lehetőség van megújító vizsga keretében. Amennyiben a vizsgát a lejárta után nem kívánja valaki megújítani, akkor a felhatalmazása a továbbiakban nem érvényes.

Jelen vizsgaszabályzat tartalmazza a különböző vizsgák elméleti és gyakorlati követelményeit és az eredményes vizsgák teljesítéséhez szükséges minimális megfelelési követelményeket.

Budapest, 2019. július 10.

Zsigmond Richárd
igazgató

3. 1. SZÁNTÓFÖLDI ELLENŐRZÉS

3.1. Felkészülés írásos anyagai

Jogsabályok

2003. évi LII. Törvény „A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról”, továbbiakban Tv.

40/2004. (IV. 7.) FVM rendelet „A növényfajták állami elismeréséről”

48/2004. (IV. 21.) FVM rendelet „A szántóföldi növényfajok vetőmagvai előállításáról és forgalomba hozataláról”, továbbiakban szántóföldi vhr.

50/2004. (IV. 22.) FVM rendelet „A zöldség szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról”, továbbiakban zöldség vhr.

383/2016. (XII.2.) Korm. rendelete a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

A Kormány 22/2012. (II.29.) Korm. rendelete a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról

A Kormány 369/2004. (XII. 26.) Kormány rendelete "A szaporítóanyagokkal kapcsolatos minőségvédelmi bírság megállapításáról"

NÉBIH MGEI Szántóföldi szemle szabályzat

Szántóföldi ellenőrzés során használatos dokumentációk:

vetésbejelentő lap, származási igazolás, minősített fajták vetőmagtermesztésének szántóföldi ellenőrzési jegyzőkönyve, hibrid vetőmagelőállítások szántóföldi ellenőrzési jegyzőkönyve, hatósági ellenőrzési jegyzőkönyv, Nemzeti Fajtajegyzék, EU, OECD fajtajegyzékek, UPOV irányelvek, fajtaleírások.

Igényt esetén konzultáció a NÉBIH MGEI illetve területileg illetékes járási hivatal Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály munkatársaival egyeztethető.

1.2. Elméleti vizsga

Írásbeli rész: 50 kérdésből álló teszt kitöltése a felsorolt jogszabályok illetve egyéb segédletek anyagából. A sikeres vizsga feltétele 44 pont (88 %).

Szóbeli rész: A NÉBIH Mezőgazdasági Genetikai Erőforrások Igazgatóság vetőmagfelügyeleti Osztálya által felállított vizsgabizottság előtt történik a legalább megfelelt eredményű teszt kitöltése után. A szóbeli vizsga tételsora az 1. mellékletben megtalálható. A sikeres vizsga feltétele 6 tételre és a kapcsolódó kérdésekre adott helyes válasz.

1.3. Gyakorlati vizsga

Előfeltétel: a területileg illetékes járási hivatal Vetőmag és Szaporítóanyag Felügyeleti Osztály felügyelete mellett történő egy teljes szemleszezon elvégzése kötelező. A felkészítő hatósági felügyelő legalább 5 szemleszezon gyakorlattal rendelkezik.

Az előírt nagyságú felszorozott szemleterület alábbi növényfaj- csoportonként:

Kalászos növények	600 ha
Hibrid növények(kukorica, napraforgó, repce, rozs):	800 ha
Egyéb növények	600 ha

Gyakorlati szántóföldi vizsga: vetőmagszaporító tábla előírásoknak megfelelő szántóföldi ellenőrzése és minősítése vizsgabizottság előtt. A vizsgát fent nevezett növénycsoportonként 2 vetőmagszaporító táblán kell bemutatni. A vizsgabizottság tagjai: NÉBIH MGEI Vetőmagfelügyeleti Osztály osztályvezetője, növényfajcsoport szerinti témavezető és a gyakorlati felkészítésben részt vett felügyelő(k). A sikeres vizsga feltétele a szaporítások jogszabályoknak megfelelően végzett ellenőrzése illetve az ellenőrzés végén a minősítését helyben hagyja a vizsgabizottság.

Sikeres vizsga után a NÉBIH MGEI fajcsoportonként bizonyítványt állít ki, melyet a Igazgató ad ki.

A bizonyítvány 5 évig érvényes. Amennyiben a felügyelő által szemlézett területről származó vetőmagtételék fajtakitermesztési eredményei alapján három vagy több esetben megsérti a szántóföldi ellenőrzésekre vonatkozó előírásokat illetve szemle felülvizsgálat során a NÉBIH MGEI két alkalommal a felügyelő szakmai döntését felülbírálja, engedélyét a NÉBIH MGEI visszavonja.

1.4. Szintentartó oktatás/vizsgáztatás rendje

Hivatali szántóföldi szemlét végzők részére időszakos szintentartó oktatáson való részvétel és vizsga kötelező. A szintentartó vizsgákat a NÉBIH Vetőmagfelügyeleti Osztálya szervezésében a MGEI I Fajtakitermesztő Állomásán történik. A kalászos gabonafélék és hibridek esetén 4 évente, egyéb növényfaj-csoportok esetén 5 évente kell vizsgázni. Az oktatáson való részvétel a szántóföldi ellenőrzési tevékenység folytatásának alapfeltétele.

Az elméleti oktatás végén 50 kérdésből álló írásbeli tesztet kell kitölteni a mintavevőknek. A sikeres vizsga feltétele 44 pont (88%).

Gyakorlati vizsga: fajonként két kitermesztési parcella faj- és fajtatisztasági értékelése vizsgabizottság előtt. A sikeres vizsga feltétele a fajidegen és fajtaidegenek azonosítása a parcellákon.

Sikeres vizsga után a NÉBIH MGEI bizonyítványt állít ki, melyet az Igazgató ad ki. A bizonyítvány 3 évig érvényes.

1.5. Megújító vizsgáztatás rendje

A megújító vizsgára a bizonyítvány lejártá előtt a felhatalmazott felügyelőnek kell jelentkeznie. A NÉBIH MGEI Vetőmagfelügyeleti Osztálya a vizsgát az MGEI Fajtakitermesztő Állomásán, Monorierdőn kell letenni.

Elméleti vizsga: 50 kérdésből álló írásbeli teszt kitöltése a jogszabályok illetve egyéb segédletek anyagából. A sikeres vizsga feltétele 44 pont (88 %).

Gyakorlati vizsga: fajonként két kitermesztési parcella faj- és fajtatisztasági értékelése vizsgabizottság előtt. A sikeres vizsga feltétele a fajidegen és fajtaidegenek azonosítása a parcellákon.

Sikeres vizsga után a NÉBIH MGEI bizonyítványt állít ki, melyet az Igazgató ad ki. A bizonyítvány 3 évig érvényes.

4. MINTAVÉTEL

2.1. Felkészülés írásos anyagai

Jogszabályok

2003. évi LII. Törvény „A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról”, továbbiakban Tv.

40/2004. (IV. 7.) FVM rendelet „A növényfajták állami elismeréséről”

48/2004. (IV. 21.) FVM rendelet „A szántóföldi növényfajok vetőmagvai előállításáról és forgalomba hozataláról”, továbbiakban szántóföldi vhr.

50/2004. (IV. 22.) FVM rendelet „A zöldség szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról”, továbbiakban zöldség vhr.

383/2016. (XII.2.) Korm. rendelete a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

NÉBIH MGEI Fémzárolási Szabályzat

MSZ 7145:2007 A szántóföldi, kertészeti és faiskolai növényfajok vetőmagvai

ISTA Szabályzat 2. fejezet (érvényes kiadás)

Automata mintavevő engedélyezési útmutató

Igény esetén konzultáció a NÉBIH MGEI Vetőmagfelügyeleti Osztálya illetve területileg illetékes járási hivatal Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztály munkatársaival egyeztethető.

2.2. Elméleti vizsga

Gyakorlati rész: magismeret. A NÉBIH ÉLI Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium magkeverékek szétválasztásával a fajok felismerése, megnevezése. A különböző fajcsoportokhoz tartozó magkeverékek fajainak felsorolása a 2. mellékletben található.

A sikeres vizsga feltétele a keverék szétválasztása és a szétválasztott magok megnevezése. Elfogadható hiba: szétválasztásnál egy-két mag másik csoportba kerülése és egy szétválasztott csoport téves megnevezése.

Elméleti rész:

Írásbeli teszt kitöltése

Szóbeli rész: A NÉBIH MGEI Vetőmagfelügyeleti Osztálya által felállított vizsgabizottság előtt történik a legalább megfelelt eredményű teszt kitöltése után. A szóbeli vizsga tételsora a 3. mellékletben megtalálható. A sikeres vizsga feltétele 4 tételre és a kapcsolódó kérdésekre adott helyes válasz.

2.3. Gyakorlati vizsga

Előfeltétel: a területileg illetékes járási hivatal Vetőmag és Szaporítóanyag Felügyeleti Osztály felügyelete mellett történő egy teljes fémzárolási szezon elvégzése kötelező. A felkészítő hatósági felügyelő legalább 5 fémzárolási szezon gyakorlattal rendelkezik.

Helyszíni mintavétel vetőmagüzemben: sikeres elméleti vizsga után vizsgabizottság előtt a mintavevő a gyakorlatban is bemutatja mintavételi tapasztalatait: vetőmag tétel azonosítása, mintavevő eszköz kiválasztása és használata, mintaképzés és csomagolás, dokumentáció.

A vizsgabizottság tagjai: NÉBIH MGEI Vetőmagfelügyeleti Osztály osztályvezetője, növényfajcsoport szerinti témavezető és a gyakorlati felkészítésben részt vett felügyelő(k).

A gyakorlati vizsgát 2 vetőmagtételen és lehetőség szerint 2 eltérő csomagolási egységből kell bemutatni.

Sikeres elméleti és gyakorlati vizsga után a NÉBIH MGEI bizonyítványt állít ki, melyet a MGEI Igazgató ad ki. A bizonyítvány 3 évig érvényes.

2.4. Ellenőrzés

Mivel a mintavétel a laboratóriumi akkreditálás része, a mintavételi tevékenységet a mintavevő munkájáért felelős MKH osztályvezető rendszeresen ismételt mintavételek eredménye alapján ellenőrzi, és az eredmények alapján évente értékeli a mintavevőket. Az osztályvezető 3 évente egyszer helyszíni audit során is értékeli a mintavevő munkáját közös mintavétellel és a mintavételi eszközök ellenőrzésével.

Ha a mintavevő a munkájával kapcsolatban három vagy több esetben panasz merül fel, megsérti a mintavételre vonatkozó előírásokat, engedélyét a NÉBIH MGEI visszavonja.

2.5. Szintentartó oktatás/vizsga

A NÉBIH MGEI Vetőmagfelügyeleti Osztálya szervezi. Szinten tartó elméleti oktatást 3 évente egyszer szervez az Igazgatóság. Az oktatáson való részvétel a mintavételi tevékenység folytatásának alapfeltétele. Az elméleti oktatás végén 50 kérdésből álló írásbeli tesztet kell kitölteni a mintavevőknek. A sikeres vizsga feltétele 44 pont (88%).

A sikeres elméleti vizsga után a NÉBIH MGEI ismét bizonyítványt állít ki, amennyiben az éves ellenőrzések és auditok eredménye is megfelelő.

1. melléklet: Szántóföldi szemle elméleti vizsga tételsor

Szántóföldi ellenőrzés általános

- 1./ A vetőmagfelügyeleti munka jogi és intézményi háttere.
- 2./ Mi a vetőmagminősítés?
- 3./ Melyek azok az előírások amelyek alapján a szántóföldi ellenőrzésre bejelentett szaporítások vizsgálatát és minősítését végezzük.
- 4./ Mi a Nemzeti Fajtajegyzék?
- 5./ Ki lehet vetőmagelőállító, vetőmag feldolgozó- és forgalmazó?
- 6./ A vetőmagelőállító milyen nyilatkozatot tesz a szántóföldi ellenőrzésre történő bejelentéskor? Milyen bejelentő íven történhet a bejelentés és milyen rovatai vannak?
- 7./ Miért van szükség elővetemény korlátozásra és minek alapján vizsgáljuk? Mik az általános követelmények?

- 8./ Mivel igazolja a vetőmag előállító az elvetett vetőmag fajtát, fajtáját és szaporítási fokozatát? Milyen adatokat kell még ennek a nyomtatványnak tartalmaznia?
- 9./ Ki és minek alapján tölti ki a származási bizonyítványt? Miért és mikor van szükség letéti mintára? Kinek a kötelessége a letéti minta biztosítása?
- 10./ Mit igazol az ISTA narancsszínű bizonyítvány? Elfogadható-e szántóföldi ellenőrzésnél a fajtaigazolás céljából?
- 11./ A vetésbejelentés módja és időpontjai növénycsoportonként.
- 12./ A vetésbejelentések átvétele, feldolgozása, kódolása, hiánypótlás.
- 13./ Honnan tudható, hogy mely növényfaj részesíthető szántóföldi ellenőrzésben és mely szaporítási fokozatokban?
- 14./ Elvégezhető-e szántóföldi ellenőrzés a vetőmagelőállító, vagy megbízottjának távollétében?
- 15./ Mely általános értékmérő szempontokat kell a szántóföldi ellenőrzés és minősítés során vizsgálni.
- 16./ Mi az elválasztó sáv és mi a szigetelési távolság? Mi a jelentőségük? Mi a vetőmagszaporítási zárt körzet?
- 17./ A mintaterek mérete és száma növénycsoportonként és a táblanagyság függvényében.
- 18./ Milyen esetben kell a szántóföldi ellenőrzést megszakítva a szaporító tábla növényállományát alkalmatlannak minősíteni?
- 19./ Mikor alkalmazunk lefokozást a szántóföldi ellenőrzés során, és mi az eljárás ebben az esetben? Mikor kerülhet sor táblamegosztásra?
- 20./ Milyen minősítések adhatók a szántóföldi ellenőrzések során? Melyik minősítést mikor alkalmazzuk?
- 21./ A szántóföldi ellenőrzési jegyzőkönyv, a vizsgálati lap és vizsgálati füzet kitöltése. Kiket illetnek a szántóföldi ellenőrzési jegyzőkönyvek példányai?
- 22./ Befolyásolja-e a minősítést, ha a vetőmagelőállító megtagadja a szántóföldi ellenőrzési jegyzőkönyv aláírását?
- 23./ A szántóföldi minősítést követően kérhet-e felülvizsgálatot a vetőmag előállító?
- 24./ A tényleges termés jelentésének határideje növénycsoportonként. Mi a teendő ha a becsült és a tényleges termés eltér egymástól.
- 25./ A szántóföldi ellenőrzések és a kisparcellás fajtakitermesztés kapcsolatrendszere. Mely vetőmagtéttelekből kell kisparcellás kitermesztést végezni?
- 26./ Ki végezhet átruházott jogkörben szántóföldi ellenőrzést és mely növényfajoknál?
- 27./ Mi a teendője a megyei kormányhivatalnak az átruházott jogkörben végzett szántóföldi ellenőrzéssel kapcsolatban?
- 28./ A standard vetőmagelőállítás feltételei, ellenőrzése.
- 29./ Milyen szankciók alkalmazhatók a vetőmagelőállítás, feldolgozás, forgalmazás és felhasználás során a törvényi rend megszegőivel szemben?

Kalászos gabonafélék

- 30./ A fajtakevertség elbírálása az őszi búza vetőmagszaporításokban.
- 30.1/ A fajtakevertség elbírálása az őszi és tavaszi árpa vetőmagszaporításokban.
- 31./ Melyek a legfontosabb fajtabélyegek a kalászosoknál?
- 32./ A gyomosság megítélése a kalászos szaporításokban.
- 32.1/ Avena fatua, Avena sterilis, Avena ludoviciana gyomnövények előfordulása szántóföldön, mintavétel fémzárolásnál.
- 33./ Milyen betegségek előfordulását kell vizsgálni a kalászosok szántóföldi ellenőrzése során?

- 34./ Milyen követelményeknek kell megfelelni a szuper elit és elit búza vetőmagszaporításoknak? Miben tér el ezek minősítése az alacsonyabb szaporítású fokozatú tételektől?
- 35./ A művelő utas szaporítások előnyei.
- 36./ Mit jelent a csíranugalmi állapot? Mely kalászos fajoknál van ennek különös jelentősége?
- 37./ Hogyan lehet megakadályozni a nagymértékű porüszög fertőzöttséget az őszi árpánál?
- 37.1/ Hibrid kalászosok szántóföldi ellenőrzése.
- 37.2/ Izolációs távolság árpa, tritikále, zab fajokon belül (nem hibrid fajták esetén).

Kukorica és cirokfélék

- 38./ A kukorica alapanyag féleségek meghatározása, szaporítási fokozataik, a szántóföldi ellenőrzéseken megkövetelt minősítési határértékek.
- 39./ A kukorica hibridek kombinációs típusai. A szántóföldi ellenőrzés általános irányelvei. Mikor kerülhet a kukorica vetőmag előállító terület szántóföldi ellenőrzésre? Milyen adatokat kell a vetésbejelentésnek tartalmaznia?
- 40./ A vetőmag előállítás szigetelése. Eljárás azonos apával végzett szaporítás esetén. A szigetelési követelmények és minősítési határértékek.
- 41./ A kukorica vetőmag előállítások szántóföldi ellenőrzéseinek száma és időpontja. A vetőmag előállítás adatainak és okmányainak ellenőrzése.
- 42./ Mi a követelmény a vetőmag előállító tábla előkészítésénél?
- 43./ A fejlettség, kiegyenlítettség, kultúrállapot meghatározása, jelentősége a kukorica vetőmag előállításokban és vizsgálata.
- 44./ Betegségek és kártételek vizsgálata. Mi az eljárás elemi kár esetén?
- 45./ Az idegenelés vizsgálata.
- 46./ Fertilis növények a himsteril vetőmag előállításban. Eljárási szabályok steril alapanyag szaporítások vizsgálatánál. Minősítési határértékek.
- 47./ A címerezés ellenőrzése. A fertőző góc fogalma. Miért szükséges a fertőző góc vizsgálata? A címerezési ellenőrzésnél érvényesítendő határértékek.
- 48./ Az együttvirágzás vizsgálata.
- 49./ Mikor végezhető el a termésbecslés? Gyakorlati végrehajtása.
- 50./ A csöves termés vizsgálata. A vetőmag előállító tábla minősítése.
- 51./ Hatósági eljárás a hibridüzemben a betakarítás, csöves termés tárolása, feldolgozása, raktározása során.
- 52./ A kukorica vetőmag előállító terület nyilvántartási rendszere. Minősítés kifogásolása.
- 53./ Kukorica kisparcellás fajtaazonosító vizsgálat. Eredményközlés.
- 54./ Összevirágzik-e a fenyércirok a takarmánycirokkal, milyen határértéket enged meg a rendelet fenyércirok esetében?
- 55./ Hány szántóföldi ellenőrzése van a cirokféléknek és mely fenológiai állapotokban?

Ipari növények

- 56./ A len vetőmagszaporításokat milyen szaporítási fokozatokban ellenőrizzük? A szántóföldi ellenőrzések legfőbb szempontjai. A fajtaazonosság és fajtatisztaság legfőbb morfológiai bélyegei.
- 57./ A len vetőmagszaporításokban vizsgálandó gyom-, és kultúrnövények az ellenük való védekezés a szántóföldön és a vetőmagüzemben.
- 58./ Mely gombabetegségeket vizsgálunk a len vetőmagszaporításokban? Hány növényt kell megvizsgálni a gombabetegségek megállapítására?

- 59./ Mely növényfajokat minősítünk a káposztarepcével azonos előírások alapján és melyek ezek?
- 60./ A nemesített káposztarepce fajták és a vadrepce kereszteződnek-e? A vadrepce és a nemesített káposztarepce növény legfőbb morfológiai bélyegei közötti különbség.
- 61./ A hibridnapraforgók csoportosításának szempontjai. Mit értünk ezek alatt?
- 62./ Miben különbözik a fajtanapraforgók és hibridnapraforgók szántóföldi ellenőrzése és minősítése?
- 63./ Milyen elővetemény korlátozás van a napraforgó vetőmagszaporításoknál? Mekkora az izolációs távolság és ezeket milyen feltétellel lehet alkalmazni?
- 64./ Sorolja fel a hibridnapraforgók szántóföldi ellenőrzésének fázisait és azok minősítési szempontjait!
- 65./ Mi az összefüggés a napraforgó szaporító táblának szántóföldi ellenőrzésében és a laboratóriumi vizsgálatainak a főbb gombabetegségek vonatkozásában?
- 66./ Melyek a napraforgó legfontosabb betegségei és hogyan értékeljük ezeket a szántóföldi ellenőrzés során?
- 67./ A napraforgó és kender vetőmagszaporítások szádorfertőzöttség elleni védelme. Az izoláció jelentősége. Mikor kell kendernél a szádor irtását elvégezni?
- 68./ Mit nevezünk hibrid kender esetében himsteril hibának?
- 69./ A cukor- és takarmányrépa a kender, a repce és a napraforgó szaporításokban az elővetemény korlátozás szempontjai, okai és következményei.
- 70./ A szója vetőmag szaporításokban mi a próbatér mértékegysége? A fajtaazonosság, fajtatisztaság legfőbb bélyegei az első és második ellenőrzésen, valamint a vetőmagvizsgálaton.

Cukor és takarmányrépa

- 71./ A cukor- és takarmányrépa direkt vetőmagszaporítási módszerének lényege. E termesztési mód előnyei, hátrányai.
- 72./ A cukor- és takarmányrépa vetőmagtermő tábláinak szántóföldi ellenőrzéseit mikor és milyen minősítő tényezők alapján végezzük a direkt és indirekt módszer esetén?
- 73./ Milyen növényfajok nem fordulhatnak elő a cukorrépa vetőmagelőállítás izolációs távolságán belül?
- 74./ Mi a cukorrépa vetőmag előállításnál a szigetelési távolság és elválasztó sáv között a különbség és mikor melyiket kell alkalmazni?

Szálas takarmánynövények

- 75./ Mely fenológiai fázisokban történik a fű- és a herefélék szántóföldi ellenőrzése és miért?
- 76./ Mi a fenntartó szemle? Mikor végezzük és mely növényfajoknál?
- 77./ Milyen minőségromtó hatása van, ha a keserű csillagfürt vetőmagszaporítások és az édes csillagfürt vetőmagszaporítások között nem tartják be a rendelet által előírt izolációs távolságot?
- 78./ Milyen morfológiai bélyegek alapján állapítja meg a takarmány- és étkezési borsó esetében az elütő típusú egyedeket?
- 79./ Ismertesse a herefélék legfontosabb károsítóit, különös tekintettel a magfogást leginkább befolyásolóokra!
- 80./ Mely herefélékben tilalmazott az aranka előfordulása és mely fajokat nem károsít?
- 81./ Mely gyom- és kultúrnövények előfordulását kell vizsgálni a bükkönyök vetőmagszaporításaiban?

Burgonya

- 82./ Hány ellenőrzést végzünk a burgonya-vetőgumó szaporításokban és mely fenológiai fázisokban?
- 83./ Melyek a vizsgálati szempontok a burgonya szántóföldi ellenőrzése során?
- 84./ A burgonya-vetőgumó szaporítások szántóföldi ellenőrzése során különös figyelmet fordítunk a vírusbetegségek vizsgálatára. Mi ennek az oka?
- 85./ Ismertesse a legfontosabb burgonya vírusbetegségeket!
- 86./ Milyen vírusdiagnosztikai eljárásokat ismer?
- 87./ Ismertesse a burgonya tö- és hervadásos betegségeit!
- 88./ A NÉBIH milyen burgonya vizsgálatokat végez és mi ezeknek a vizsgálatoknak a célja?
- 89./ Ismertesse a fontosabb burgonya gumóbetegségeket!
- 90./ Mi a burgonya vetőgumó osztályozásának a jelentősége és mik a fémzárolt vetőgumó méretelőírásai?
- 91./ Milyen azok a károsodások amelyek a tárolás során érhetik a burgonya vetőgumót?
- 92./ A burgonya vetőgumó tárolásának fázisai. Mi a teendő az egyes fázisokban?
- 93./ Miért szükséges a burgonya vetőgumó tárolásának hatósági jogkörben történő ellenőrzése?
- 94./ Mit állapít meg a rügydugvány vizsgálat, és mik az érvényes határértékek?
- 95./ Miért szükséges a burgonya vetőgumó ELISA-teszt vizsgálata és milyen határértékek vannak?
- 96./ Mik a növényútlevél kiadásának feltételei, és hogyan történik?

Zöldség-, gyógy- és fűszernövények

- 97./ Mely növényfajok, mely szaporítási fokozatában kötelező az NÉBIH illetve Megyei Kormányhivatal által végzendő szántóföldi ellenőrzés?
- 98./ Zöldségnövények esetében mely fajok tartoznak az egyéves és melyek a kétéves magtermesztési csoportba?
- 99./ Zöldségnövények között sorolja fel az idegen megtermékenyülő fajokat!
- 100./ A standard vetőmag előállítások ellenőrzésénél milyen anyamagok származás igazolása fogadható el?
- 101./ A borsó vetőmagszaporítások szántóföldi ellenőrzését és minősítését a növény mely fenológiai fázisaiban végezzük? Miért ezekben a stádiumokban?

**2. melléklet: Mintavétel elméleti vizsga gyakorlati részének magkeverékei
fajcsoportonként**

GABONAFÉLÉK

<i>Avena nuda</i>	- csupasz zab
<i>Avena sativa</i>	- zab
<i>Fagopyrum esculentum</i>	- pohánka
<i>Hordeum vulgare</i>	- árpa
<i>Hordeum vulgare ssp. nudum</i>	- csupasz árpa
<i>Oryza sativa</i>	- rizs
<i>Panicum miliaceum</i>	- köles
<i>Phalaris canariensis</i>	- fénymag
<i>Secale cereale</i>	- rozs
<i>Sorghum bicolor</i>	- szemes cirok, takarmánycirok, silócirok
<i>Sorghum bicolor x Sorghum sudanense</i>	- hibrid szudánifű
<i>Sorghum sudanense</i>	- szudánifű
<i>Triticum aestivum</i>	- búza
<i>Triticum durum</i>	- durum búza
<i>Triticum spelta</i>	- tönkölybúza
<i>xTriticosecale</i>	- tritikálé
<i>Zea mays</i>	- kukorica

NAGYMAGVÚ HÜVELYESEK

<i>Cicer arietinum</i>	- bagolyborsó
<i>Lathyrus sativus</i>	- szegletes lednek
<i>Lens culinaris</i>	- lencse
<i>Lupinus albus</i>	- fehérvirágú csillagfűrt
<i>Lupinus angustifolius</i>	- kékvirágú csillagfűrt
<i>Lupinus luteus</i>	- sárgavirágú csillagfűrt
<i>Phaseolus coccineus</i>	- tűzbab
<i>Phaseolus lunatus*</i>	- limabab
<i>Phaseolus vulgaris</i>	- bab
<i>Pisum sativum</i>	- borsó, mezei borsó
<i>Vicia faba</i>	- lóbab
<i>Vicia pannonica</i>	- pannonbükköny
<i>Vicia sativa</i>	- tavaszi bükköny
<i>Vicia villosa</i>	- szőszös bükköny
<i>Vigna mungo*</i>	- mungóbab
<i>Vigna unguiculata*</i>	- tehénborsó

OLAJ- ÉS IPARI NÖVÉNYEK

<i>Arachis hypogaea</i>	- földimogyoró
<i>Brassica campestris</i>	- réparepce
<i>Brassica juncea</i>	- szareptai mustár
<i>Brassica napus</i>	- káposztarepce
<i>Brassica nigra</i>	- fekete mustár
<i>Brassica rapa</i>	- tarlórépa
<i>Cannabis sativa</i>	- kender
<i>Carthamus tinctorius</i>	- sáfrányos szeklice

<i>Guisotia abbyssinica</i>	- négermag
<i>Glycine max</i>	- szója
<i>Helianthus annuus</i>	- napraforgó
<i>Linum usitatissimum</i>	- len
<i>Nicotiana tabacum</i>	- dohány
<i>Papaver somniferum</i>	- mák
<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiferus</i>	- olajretek
<i>Ricinus communis</i> *	- ricinus
<i>Sinapis alba</i>	- fehér mustár
HEREFÉLÉK	
<i>Anthyllis vulneraria</i>	- nyúlszapuka
<i>Lotus corniculatus</i>	- szarvaskerep
<i>Medicago lupulina</i>	- komlós lucerna
<i>Medicago sativa</i>	- lucerna
<i>Melilotus albus</i>	- fehérvirágú somkóró
<i>Onobrychis viciifolia</i>	- baltacim
<i>Securigera varia</i> (<i>Coronilla varia</i>)	- tarka koronafürt
<i>Trifolium alexandrinum</i>	- alexandriai here
<i>Trifolium hybridum</i>	- svédhere
<i>Trifolium incarnatum</i>	- bíborhere
<i>Trifolium pratense</i>	- vöröshere
<i>Trifolium repens</i>	- fehérhere
<i>Trifolium resupinatum</i>	- fonákhere
<i>Trigonella foenum-graecum</i>	- görögszéna
GYEP- ÉS TAKARMÁNYFÜVEK	
<i>Agropyron cristatum</i>	- taréjos búzafű
<i>Agrostis alba</i>	- tarackos tippán
<i>Alopecurus pratensis</i>	- réti ecsetpázsit
<i>Arrhenatherum elatius</i>	- franciaperje
<i>Beckmannia eruciformis</i>	- hernyópázsit
<i>Bromus erectus</i>	- sudár rozsnok
<i>Bromus inermis</i>	- magyar rozsnok
<i>Cynodon dactylon</i>	- csillagpázsit
<i>Cynosurus cristatus</i>	- taréjos cincor
<i>Dactylis glomerata</i>	- csomós ebír
<i>Elytrigia elongata</i>	- magas tarackbúza (energiafű)
<i>Festuca arundinacea</i>	- nádascsenkesz
<i>Festuca ovina</i>	- juhcsenkesz
<i>Festuca pratensis</i>	- réti csenkesz
<i>Festuca rubra</i>	- vörös csenkesz
<i>Lolium multiflorum</i>	- olaszperje
<i>Lolium perenne</i>	- angolperje
<i>Phacelia tanacetifolia</i>	- mézontófű
<i>Phalaris arundinacea</i>	- zöld pántlikafű
<i>Phleum pratense</i>	- réti komócsin
<i>Poa annua</i>	- nyári perje
<i>Poa pratensis</i>	- réti perje
<i>Puccinellia distans</i>	- mézpázsit
<i>Secale cereanum</i>	- évelő rozs

<i>Setaria italica</i>	- olasz muhar
<i>Trisetum flavescens</i>	- aranyzab
ZÖLDSEGEK	
<i>Allium cepa</i>	- vöröshagyma
<i>Allium porrum</i>	- póréhagyma
<i>Allium schoenoprasum*</i>	- metélőhagyma
<i>Anthriscus cerefolium</i>	- turbolya
<i>Apium graveolens</i>	- zeller
<i>Asparagus officinalis</i>	- spárga
<i>Beta vulgaris</i> var. <i>rubra</i>	- cékla
<i>Brassica</i> spp.	- káposztafélék
<i>Capsicum annuum</i>	- paprika
<i>Cichorium endivia</i>	- endívia
<i>Cichorium intybus</i>	- cikória
<i>Citrullus lanatus</i>	- görögdinnye
<i>Cucumis melo</i>	- sárgadinnye
<i>Cucumis sativus</i>	- uborka
<i>Cucurbita maxima</i>	- sütőtök, takarmánytök
<i>Cucurbita pepo</i>	- tök
<i>Cucurbita pepo</i> var. <i>styriaca</i>	- olajtök
<i>Cynara cardunculus</i>	- kárdi
<i>Daucus carota</i>	- sárgarépa
<i>Foeniculum vulgare</i>	- édeskömény
<i>Lactuca sativa</i>	- saláta
<i>Lycopersicon esculentum</i> (<i>L. lycopersicon</i>)	- paradicsom
<i>Pastinaca sativa*</i>	- pasztinák
<i>Petroselinum crispum</i>	- petrezselyem
<i>Phaseolus coccineus</i>	- tűzbab
<i>Phaseolus vulgaris</i>	- bab
<i>Pisum sativum</i>	- borsó
<i>Raphanus sativus</i>	- retek
<i>Rheum rhaponticum*</i>	- rebarbara
<i>Rumex acetosa*</i>	- sóska
<i>Scorzonera hispanica</i>	- feketegyökér
<i>Solanum melongena</i>	- tojásgyümölcs
<i>Spinacia oleracea</i>	- spenót
<i>Tetragonia tetragonoides*</i>	- új-zélandi spenót
<i>Valerianella locusta</i>	- mezei saláta
<i>Vicia faba</i>	- lóbab
<i>Zea mays</i> convar. <i>microsperma*</i>	- pattogató kukorica
<i>Zea mays</i> convar. <i>saccharinum</i>	- csemege kukorica
GYÓGYNÖVÉNYEK	
<i>Alcea rosea</i> f. <i>nigra</i>	- festőmályva
<i>Althea officinalis</i>	- fehérmályva
<i>Amsonia tabernaemontana</i>	- széleslevelű Amson virág
<i>Anethum graveolens</i>	- kapor
<i>Angelica archangelica</i>	- angyalgyökér
<i>Anthriscus cerefolium</i>	- zamatos turbolya
<i>Artemisia</i> spp.	- üröm

<i>Atropa belladonna</i>	- nadragulya
<i>Borago officinalis</i>	- kerti borágó
<i>Carthamus tinctorius</i>	- sáfrányos szeklice
<i>Carum carvi</i>	- konyhakömény
<i>Cnicus benedictus</i>	- benedekfű
<i>Coriandrum sativum</i>	- koriander
<i>Datura innoxia</i>	- indián maszlag
<i>Datura stramonium</i>	- csattanó maszlag
<i>Digitalis lanata</i>	- gyapjas gyűszűvirág
<i>Digitalis purpurea</i>	- piros gyűszűvirág
<i>Foeniculum vulgare</i>	- édeskömény
<i>Hyoscyamus niger</i>	- bolondító beléndek
<i>Hyssopus officinalis</i>	- izsóp
<i>Lavandula angustifolia</i>	- levendula
<i>Lepidium sativum</i>	- kerti zsázsa
<i>Levisticum officinale</i>	- orvosi lestyán
<i>Malva sylvestris ssp. mauritiana</i>	- mórmályva
<i>Matricaria recutita</i>	- kamilla
<i>Melissa officinalis</i>	- citromfű
<i>Ocimum basilicum</i>	- bazsalikom
<i>Oenothera sp.</i>	- ligetszépe
<i>Origanum majorana</i>	- majoranna
<i>Origanum vulgare</i>	- szurokfű
<i>Papaver bracteatum</i>	- murvás mák
<i>Pimpinella anisum</i>	- ánizs
<i>Rhaponicum carthamoides</i>	- leuzea
<i>Ruta graveolens</i>	- kerti ruta
<i>Salvia officinalis</i>	- kerti zsálya
<i>Salvia sclarea</i>	- muskotályzsálya
<i>Satureja hortensis</i>	- borsfű
<i>Silybum marianum</i>	- máriatövis
<i>Tanacetum cinerariifolium</i>	- rovarporvirág
<i>Thymus vulgaris</i>	- kerti kakukkfű
<i>Valeriana officinalis</i>	- macskagyökér
<i>Verbascum phlomoides</i>	- szöszös ökörfarckóró
VIRÁGOK	
<i>Ageratum haustonianum</i>	- kenderpakóca
<i>Althaea x hybrida</i>	- mályva
<i>Amaranthus caudatus</i>	- róka fark
<i>Amberboa moschata</i>	- illatos búzavirág
<i>Antirrhinum majus</i>	- oroszlánszáj
<i>Bellis perennis</i>	- százszorszép
<i>Calendula officinalis</i>	- körömvirág
<i>Callistephus chinensis</i>	- őszirózsa
<i>Centaurea cyanus</i>	- kerti búzavirág
<i>Glebionis carinata (Chrysanthemum carinatum)</i>	- húsos margitvirág
<i>Cosmos bipinnatus</i>	- pillangóvirág
<i>Dahlia variabilis</i>	- dália

<i>Delphinium cultorum</i>	- egynyári szarkaláb
<i>Dianthus caryophyllus</i>	- kerti szegfű
<i>Eschscholtzia californica</i>	- kaliforniai mák
<i>Gaillardia pulchella</i>	- kétszínű kokárdavirág
<i>Ipomoea tricolor</i>	- kék hajnalka
<i>Lathyrus odoratus</i>	- szagos bükköny
<i>Leucanthemum vulgare</i>	- évelő margaréta
<i>Limonium spp.</i>	- sóvirág
<i>Lupinus polyphyllus</i>	- évelő csillagfürt
<i>Matthiola incana</i>	- kerti viola
<i>Matthiola longipetala (M. bicornis)</i>	- görögviola
<i>Mirabilis jalapa</i>	- csodatölcsér
<i>Oenothera sp.</i>	- ligetszépe
<i>Petunia x hybrida</i>	- petúnia
<i>Pharbitis purpurea</i>	- bíboros hajnalka
<i>Portulaca grandiflora</i>	- porcsinrózsa
<i>Reseda odorata</i>	- szagos rezeda
<i>Rudbeckia hirta</i>	- kúpvirág
<i>Senecio bicolor</i>	- ezüstlevelű cinerária
<i>Tagetes spp.</i>	- bársonyvirág
<i>Verbena x hybrida</i>	- verbénafű
<i>Viola tricolor</i>	- árvácska
<i>Zinnia elegans</i>	- pompás rézvirág

* fajok nem szerepelnek a rendeletben

3. melléklet: Mintavétel elméleti vizsga tételsor

- 1) Szaporítóanyag forgalombahozatal és minősítés fogalma.
- 2) Szaporítóanyag minősítés.
- 3) Fajtalisták.
- 4) Vetőmagvak egyenértékűsége.
- 5) Szaporítási fok.
- 6) Szántóföldi ellenőrzés és minősítés rövid ismertetése, valamint a szántóföldi ellenőrzési jegyzőkönyv piros példányának tartalma és ellenőrzése fémzárolás során.
- 7) Kisparcellás fajtaazonosító vizsgálat rövid ismertetése, a kisparcellás fajtaazonosító vizsgálatra való mintaképzés és a minta elküldése a címzettnak.
- 8) Fémzárolás meghatározása.
- 9) Mit jelentenek az alábbi fogalmak; fémzárolási szám, fémzárolt tétel, fémzároló, fémzároltató, függőcímke?
- 10) Sorolja fel, hogy a fémzárolásra előterjesztett tételnek, milyen kritériumoknak kell megfelelnie, illetve milyen okmányokkal kell rendelkeznie!
- 11) A fémzárolás végrehajtásának folyamata.
- 12) A vetőmagtétel fémzárolásának feltételei.
- 13) A mintavevő helyszíni feladatai.
- 14) Milyen érvényes függőcímke típusokat ismer? Milyen adatokat kell tartalmaznia a függőcímkeknek?
- 15) Általánostól eltérő függőcímke használat.
- 16) Melyek a fémzárolás során alkalmazható zárásmódok?
- 17) A kiszerelés fogalma. A kiszerelési tevékenység feltételei.
- 18) A mintavétel célja, alapelvei.
- 19) A mintavétel személyi és tárgyi feltételei.
- 20) A vetőmagtétel előkészítése mintavételhez.
- 21) A mintavevő eszközök követelményei.
- 22) Részminták vétele.
- 23) A részminták száma és gyakorisága. Az alapminta képzése.
- 24) A laboratóriumi minta képzése.
- 25) Hivatalos minta vétele.
- 26) Melyek a minták csomagolásának és zárásának feltételei?
- 27) Mintatasakok jelölése.
- 28) A laboratóriumi minták tárolása, és a minták megőrzésének időtartama.
- 29) A mintavétel speciális esetei.
- 30) Mit értünk az egyöntetűségi vizsgálat fogalmán? Ki végezheti el ezt a tevékenységet? Mikor végzünk ilyen vizsgálatot?
- 31) Mi a mintavételi jegyzőkönyv és milyen adatokat tartalmaz?
- 32) Sorolja fel milyen minősítése lehet egy fémzárolt tételnek! Milyen okmányokkal hozható forgalomba egy vetőmag tétel?
- 33) Belföldi és export fémzárolás esetei.
- 34) Az import tételek fémzárolása.
- 35) Import vetőmagvak jelölése.
- 36) A nem véglegesen minősített vetőmagvak fémzárolása.
- 37) Engedélyköteles fémzárolások.
- 38) Vetőmagtétel átsomagolása, átürítése.
- 39) Munkavédelmi előírások a mintavétel során.
- 40) Átruházott jogkörben végzett mintavétel személyi feltételei.

- 41) A mintavevő felelőssége.
- 42) A vetőmagüzem mintavételre vonatkozó felelőssége.
- 43) A vetőmagtétel egyöntetűségének fogalma.
- 44) Automata ill. félautomata mintavétel.
- 45) Átruházott jogkörben végzett zöldség fajok mintavételének hatósági ellenőrzése.
- 46) A mintavételi tevékenység felülvizsgálata.
- 47) Mintavételi szabálytalanságok jogkövetkezményei átruházott jogkörben végzett zöldség fajok mintavételi tevékenységénél.